

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:
celoletno . . . . . Din 40—
polletno . . . . . Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.880.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 13. februarja 1931.

Štev. 7.

Ustanovitev podružnice Drž. Obrtne banke v Ljubljani

V torek dne 10. t. m. se je vršil ob navzočnosti predsednika Drž. obrtne banke M. Stojanovića in direktorja bankine centrale g. Dragiča iz Beograda sestanek delničarjev iz Dravske banovine, na katerem je bil storjen zadnji korak za ustanovitev podružnice te banke v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril član centralne uprave g. E. Franchetti, ki je po pozdravu omenjal namen sestanka ter pojasnil, da je treba v svrhu sestave podružničnega poslovnega odbora izvoliti in predlagati centralni upravi 8 zaupnikov (4 člane in 4 namestnike) za bivšo ljubljansko oblast, 6 pa (3 člane in 3 nam.) pa imajo izvoliti in predlagati na posebnem sestanku člani bivše mariborske oblasti.

Predsednik g. Milan Stojanović je nato podal pregled prizadevanja obrtništva, da pride do lastnega kreditnega zavoda, ki bi osobito obrtnika iz južnih pokrajin rešil iz rok oduševskih zelenišev.

Obrtniški stan ni ekonomsko tako močan, da bi mogel iz lastnih sil organizirati obrtniški kredit. Država pa je seveda interesirana, da obrtniški stan okrepi in da mu omogoči prosperiteto in napredek s tem, da finančno participira v obrtniški kreditni instituciji. Princip je bil ta, da naj dobi obrtnik pri tem zavodu vsaj tako cenen kredit, kakor ga ima industrija. Da se omogoči tak cenen kredit, se je država obvezala prispevati 40 odstotkov k delniški glavnici in se je za svoj delež odpovedala dividendi. Na drugi strani pa je bilo treba gledati na to, da obrtniki, ki delnice podpišejo, te delnice tudi obdržijo, kar je mogoče le tedaj, če jim vloženi kapital nosi primerno dividendo. Vse te momente je bilo mogoče spraviti v sklad le s sodelovanjem države, ki je omogočila, da je banka takoj v početku postavila za kredite za drugim obrestno mero 7 in pol odstotkov. Banka je prebrodila prve težkoče in je že lani lahko izkazala znatne rezerve, navzlic temu, da je država z vplačilom svojega deleža na glavnici še v zaostanku za 11 milijonov Din.

Vprašanje ustanovitve podružnice se je zakasnilo, ne morda, ker je primanjkovalo dobre volje, temveč zaradi tega, ker se centrala ni smela odločiti k ustanovitvi, dokler ni bila v stanju oskrbeti podružnice s primernimi sredstvi. Konec preteklega leta je uprava sklenila, da ustanovi podružnico najprej v Ljubljani, potem pa v Sarajevu, kakor to zakon predvideva.

Na znižanje obrestne mere na 7, odnosno na 9 odstotkov, je upati, čim vplača država svoj zaostanek na delniški glavnici.

V nadaljnjih izvajanjih je izrazil gosp. Stojanović svoje obžalovanje, ker slovenski delničarji niso verjeli v dobro voljo centralne glede ustanovitve podružnice. Uprava se ni hotela temu vprašanju izogniti, temveč je videla le veliko odgovornost, ki bi jo imela, če bi ustanovljala podružnice brez računске podlage. Do ustanovitve podružnice je centralna uprava skušala, da direktno dobi klientelo med slovenskimi obrtniki in da v Sloveniji plasira pred ustanovitvijo vsaj 7 do 8 milijonov Din. Sarajevska podružnica bo n. pr. prevzela takoj v početku poslovanja 2000 obrtniških kreditov za 16 milijonov Din. Ljubljanska podružnica bo zaradi tega v početku poslovala pasiv-

no, vendar je pričakovati, da se bodo slovenski obrtniki kmalu oklenili te svoje institucije.

O uspehu banke v letu 1930 je poročal glavni ravnatelj g. Milan Dragič.

Ob koncu preteklega leta je znašala glavnica banke 64 milijonov Din. Privatni delničarji so vplačali vse obroke in je v zaostanku le kakih 15.000 Din. Vsega so doslej vplačali nekaj manj kakor 45 milijonov dinarjev (od tega slovenski delničarji 13 milijona dinarjev). Organizacija cenzurnih odborov, na kateri bazira vse kreditno poslovanje, je tako izpopolnjena, da je sedaj v vsej državi 292 cenzurnih odborov. Banka je lani rešila okrog 6000 prošelj za kredite za skupno vsoto 88 milijonov Din (od 6650 vloženi prošnji za 117 milijonov dinarjev).

Celokupni plasman je ob koncu preteklega leta znašal 104,4 milijona Din nasproti 86,6 milijona Din ob koncu zadnjega leta. Potom centralne je bilo plasiranih 84 milijonov, potom zagrebske podružnice pa 20,4 milijona Din. Največji del tega plasmana odpade na menične kredite (80 milijonov Din), in na zadružne kredite (17 milijonov Din). V teku preteklega leta pa je banka vsega eskompitala okrog 44.000 menic za skupno vsoto 318 milijonov Din.

Boniteta meničnega materiala je nepričakovano dobra. Navzlic ogromnemu obsegu poslovanja je imela banka pri centrali lani le 8% protestov (predlanski 14,5%) in pri zagrebski podružnici 2,75% (predlanski 3,8%). Večina protestiranih menic pa je bila seveda likvidirana. To je razvidno tudi iz dejstva, da je imela banka lani pri plasmanu od 104 milijone Din le 205 neplačanih menic za 890.000 Din ali 0,8% nasproti 1,1 milijona Din ali 1,2% v letu 1929.

Hranilne vloge so se lani povečale za 4,8 milijona Din in so znašale ob koncu leta 32,5 milijona Din, od tega 25,3 pri centrali in 7,2 pri zagrebski podružnici. Bančni fondii pa so doslej narasli na 1,6 milijona Din.

Navzlic težkim gospodarskim razmeram je za lansko leto bilančni zaključek prav ugoden. Čisti dobiček je znašal v preteklem letu 3.975.000 Din nasproti 2.476.000 Din v letu 1929 in 1.235.000 Din v letu 1928. Lanski dobiček centralne znaša 3,3 milijona Din (predlanski 2,2), lanski dobiček podružnice v Zagrebu pa 0,7 milijona Din (predlanski 0,4). Po odbitku tantjem in dotacij za fondie ostane za razdelitev med delničarje 3.155.000 Din (po zadnji bilanci 2.038.000 Din) in bo uprava predlagala glavni skupščini izplačilo dividende od 14 Din, kar predstavlja nad 8% od vplačanega kapitala. Lani je znašala dividenda 9 Din na delnico.

Podružnični odbor.

Pred volitvami podružničnega odbora je povzel besedo predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek. Izrazil je zadovoljstvo in veselje slovenskega obrtništva, da dobi svojo podružnico Drž. obrtne banke v Ljubljani. Na slabši udeležbi pri svoječasnem vpisu delnic je bila kriva težka gospodarska depresija. Oddaljenost centralne in težki pogoji so odvrčali naše obrtnike, da bi se posluževali kreditov neposredno pri centrali. Priznava naklonjenost centralne uprave, da je dala delničarjem priliko, da stavijo predloge za imenovanje podružnične uprave.

Po pojasnilih g. Stojanovića o nekaterih formalnostih so se izvršile volitve in so bili z vzklikom izvoljeni v odbor gg.: Bajcar Ivan, sedlar v Zagorju ob Savi; Baraga Ludvik, mehanik; Franchetti Engelbert, brivski mojster; Pičman Lovro, kleparski in inštalaterski mojster; Ravnihar Fran, tesarški mojster; Rebek Josip, ključavničarski mojster; Urbas Miroslav, tovarnar; Vidmar Karol, pekovski mojster, vsi v Ljubljani.

Naše zbornice k načrtu novega zakona o socialnem zavarovanju

Kakor smo v našem listu na kratko že poročali, se je vršila v Beogradu anketa zastopnikov vseh zbornic, ki je imela namen, da razpravlja o stališču gospodarjev k načrtu za nov zakon o socialnem zavarovanju, katerega je izdelala komisija uradnikov okrožnih uradov in Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Spomenico, sprejeto na anketi, je 9. t. m. predala posebna deputacija zbornic g. ministru za socialno politiko g. Nikoli Preku. Deputacija je obrazložila g. ministru vse najtehtnejše argumente, radi katerih je načrt za naše gospodarstvo nesprejemljiv, pa je g. minister deputaciji izjavil, da bo imenoval posebno komisijo, ki bo načrt pregledala in v kateri bodo tudi predstavniki gospodarjev in delavcev. Spomenico, ki je bila vročena g. ministru, prinašamo v dobesednem prevodu:

Gospod minister! Z ozirom na Vaš akt št. 47.020 od 6. decembra p. l., s katerim je bil vsem gospodarskim zbornicam v državi poslan „Načrt projekta“ zakona o socialnem zavarovanju, je gospodarskim zbornicam čast obvestiti Vas, da so po podrobni in najvestnejši proučitvi načrta, tako vsaka posebe, kakor tudi v skupni konferenci, ki se je vršila v Beogradu 2., 3., 4. in 5. t. m. prišle do prepričanja, da gospodarske zbornice zakonskega načrta s takšno vsebino iz sledečih razlogov ne morejo sprejeti:

Predvsem podčrtavajo gospodarske zbornice, da je kraljevska vlada v delovnem programu, objavljenem 21. marca 1929, zavzela glede vprašanja socialnega zavarovanja sledeče osnovno načelo:

„Ustanove, osnovane na podlagi zakona o zaščiti delavcev se bodo poenostavile in upravni stroški znižali tako, da se bo moglo pristopiti k zavarovanju delavcev za primer onemoglosti in starosti, kakor tudi k zgradbi manjših bolnic širom države, kjer so večja industrijska podjetja.“

Po proučitvi projekta zakona o socialnem zavarovanju ugotavljajo gospodarske zbornice, da v zakonu ti principi in intencije, podčrtane od kraljevske vlade, niso izvedeni. Nasprotno se ni izvedlo nikake poenostavitve ustanov, osnovanih po zakonu o zavarovanju delavcev, ampak je vse ostalo pri sedanjem sistemu in so se poleg tega bremena še povečala.

Vse dosedanje zahteve gospodarskih zbornic po reviziji zakona o zavarovanju delavcev, so stremele za tem, da se predvsem znižajo bremena zavarovanja z znižanjem prispevkov in nato, da se elimirajo birokratske formalnosti, kar končno pomeni tudi zmanjšanje izdatkov. Naš zakon o socialnem zavarovanju bazira v glavnem na sistemu, ki je bil najprej uveden v Nemčiji, nato v Avstriji in na Madžarskem. Ta sistem ni radl svoje kompliciranosti nikdar in tudi ne sedaj zadovoljil zainteresirane stranke. Delodajalci se pritožujejo proti velikim bremenom tega sistema, a zavarovani člani radi neznačajnih ali manjših

podpor in radi mnogih formalnosti, ki se zahtevajo od članov, preden pridejo do teh podpor. V glavnem torej ni bila nobena od zainteresiranih strank zadovoljna. Stališče delodajalcev je bilo vedno, da se s čim manjšimi prispevki, torej s čim manjšo obremenitvijo gospodarstva, dajo zavarovanim članom čim izdatnejše podpore. Delodajalci trdijo že od nekdaj, da ogromna bremena, ki jih zahteva socialno zavarovanje, niso v razmerju s koristimi, ki jih imajo zavarovani člani.

To je bila izhodna točka gospodarskih zbornic, ko so lansko leto predložile svoje zahteve glede revizije zakona o socialnem zavarovanju. V teh predlogih se je zahtevalo v prvi vrsti znižanje prispevkov, ker se je naglašalo, da je današnja obremenitev previsoka in da domače gospodarstvo v svojem današnjem razvoju ne more prenašati takšnih bremen. V tem smislu so se stavili predlogi, kako naj bi se moglo priti do znižanja prispevkov. Zahtevalo se je predvsem, da se črtajo razne podpore, ki absolutno niso osnovane. Pri gotovem številu podpor se je zahtevalo, da se vežejo na karentne roke, da bi se teh podpor namenoma ne izkoriščalo v škodo zavarovanja samega. Zahtevalo se je nadalje, da se pri zavarovanju za nesrečne primere preide od sistema glavnice kritja k nakladalnemu sistemu. Ta predlog je imel tudi namen, da se znižajo bremena. Ker zahteva zakon brezštevne formalnosti pri izvajanju zavarovanja, se je zahtevalo, da se nepotrebne formalnosti odpravijo, da bi se delodajalci oprostil raznih poslov, ki se jim nalagajo pri zavarovanju njihovih nameštencev. (To so bile osnovne zahteve gospodarskih zbornic in vse detajlne zahteve so šle samo za tem, da se te podkrepijo.)

Pri proučevanju načrta zakona za socialno zavarovanje pade takoj v oči, da so od zgoraj navedenih zahtev upoštevane samo nekatere, ki se nanašajo na znižanje gotovih vrst podpor in vezanje nekkih podpor na karentne roke. Temu nasproti vidimo ogromno zvišanje prispevkov in bremen, ki nikakor niso v skladu z znižanjem podpor. Poenostavitvi administracije ni niti govora, vsaj ne glede tega, kar so pričakovale gospodarske zbornice. Tak načrt je iznenadil vse, v prvi vrsti gospodarske zbornice, ki so po pravici pričakovale drugih reform, v prvem redu znižanje bremen.

Poglejmo prvo vprašanje, ki je za gospodarstvo najvažnejše, in to je **povišanje bremen**. Prispevek za bolniško zavarovanje je znašal dosedaj 6% zavarovane mezde z izjemo enega urada, kjer je znašal 7%. Novi zakon predvideva prispevek od 5 do 7%. Na prvi pogled bi pomenilo to eventualno znižanje prispevkov. Ker pa predvideva načrt zakona v svojem § 28. obvezno osnovanje rezerv, kar doslej ni bilo, je le težko pričakovati, da bodo imeli uradi prihranke ali poviške.

Poleg tega razširja načrt naloge zavarovanja v veliki meri s tem, da uvaja kot novo nalogo preventivne mere proti boleznim. Z ozirom na tako uredbo je jasno, da ne bodo imeli posamezni uradi nikdar suficita in da bo prispevek vedno 7%. Poleg tega popolnoma gotovega povišanja prispevka je povečana tudi baza, po kateri se računajo prispevki.

(Nadaljevanje sledi).

**Pridobivajte
našemu listu vedno
nove naročnike!**

Strokovni del

Ivan Mihelič ml., elektrotehnik.

Oslabljenje betona

Pred kratkim je predaval v Udruženju inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, univ. prof. g. dr. ing. Kasal o vzrokih stavbnih katastrof.

Predavanje je obravnavalo železobetonske, njega razvoj in nesreče, odnosno stavbne katastrofe, ki so se zgodile v zadnjih letih. Predavatelj je navedel vzroke teh pogostih nesreč. Kdo nosi odgovornost pri teh nesrečah, je g. dr. prav dobro raztolmačil in utemeljil. Pri debati, ki se je vršila po predavanju, je bilo izvršenih več predlogov in izmenjanih misli z ozirom na vzroke in omejitve teh katastrof s stališča vsestranske varnosti.

Osebnost nistem prisostvoval temu predavanju, kar mi je prav žal. To vzdol tega, ker se je po predavanju razvila živahna debata in se je v tej debati imenovalo tudi elektromonterje škodljivce betona. Dolžilo se jih je, da pri izsekavanju reg, predorov in utorov ne pazijo prav nič na to, da bi se ne poškodovale železobetonske konstrukcije, temveč kar presekaajo večkrat na najbolj obremenjenih mestih betonske preklade, nosilce in slično. S tem pa oslabijo nosilnost ali konstrukcijo gotovih betonskih nosilnih delov. Da bi se to kvarno postopanje odpravilo, je bilo mnenje, da naj se po možnosti počuti el. monterje primerno o nosilnosti železobetonskih nosilcev, preklad stebrov, reber itd. z ozirom na njih izsek.

Elektromonterjem samim ni ljubo, če preveč izsekavajo železobeton in to ne samo zato, da ne bi poškodovali raznovrstnih nosilnih amatur, ampak tudi vsled tega, ker je to delo skrajno zamudno in naporno. Resnica pa je, da monterji večkrat ni mogoče izpeljati voda drugače kot da dá izsekati primarne rege in prehode za električne napajalne vode in ostale vode, za signalizacijo in telefon, brez katerih ni danes skora nobena nova stavba. Krivda, da da monter izsekati potrebne rege za te vode, pa niti najmanj ne zadene njega, temveč projektanta, ker ni upošteval, da bo treba uvesti v stavbo elektriko, telefon in drugo, kar je v zvezi z električnimi vodi. Projektant bi moral najprej določiti že pred pričetkom grajenja poslopja potom vrisa vseh električnih in signalnih naprav, kje naj tečejo ti vodi in na kakšen način se bodo vložili v zid.

Izvršitev bi morala biti od strani projektanta ta, da ima ob pričetku gradnje stavbe že točno vrisane vse glavne napajalne vode. Navedeno opozorilo radi tega, ker mi je dobro znano iz prakse ob priliki instalacije različnih železobetonskih zgradb, da se pri nas premalo upošteva ravno pri projektih in proračunih vris vseh glavnih napajalnih vodov za elektriko z ozirom na tozadavne uture, prehode in rege. To slednje se pri nas z malo

izjemo do danes sploh še ne upošteva, da bi se vložile za šibke cevi na stropih letve, ki se jih po izsušenju betona in odstranitvi betonskih opazev odstrani in na njih mesto, to je v nastale uture, namestijo odgovarjajoče el. cevi.

V prehodih skozi betonske stebre se pa morajo predvideti močne železne cevi, tako da se morejo pozneje brez vseh posebnosti namestiti skozi te cevi električne cevi. Seveda morajo biti te cevi v odgovarjajočih dimenzijah, da je profil železne cevi vedno v skladu s profilom izolirne ali druge cevi za električno instalacijo. Enako se more izvršiti električna instalacija na železobetonskih zgradbah po vrhu betonskih plošč v jeklenih oklopnih cevih, ne da bi se pri tem poškodovala plošča.

Način, kako izvesti instalacijo na že zgrajeni stavbi, večkrat povzroča skrbi in bel glave projektantom kakor offerantom, ker je to v zelo ozki zvezi s ceno instalacije ravno radi tega, ker se mora v prvi vrsti paziti na čim krajšo izpeljavo, da ni nepotrebnih uporov in nepotrebnih porabe materiala, kar vsekakor podraži izpeljavo. Vsa elektrotehnik se sam dobro zaveda, da škoduje trdnosti betonskih plošč in nosilnosti, če da sekati beton na obremenjenih krajih. Primoran pa je to čisto vendarle storiti, ker nima možnosti, da bi izpeljal vode drugod. Zato mora n. pr. pri prekladah izsekati ostri reb ter nato preko njega položiti v zadostnem loku cev. Če pa cev ne vsebuje potrebnega loka, ima vsekakor preostrega, kar zopet ne odgovarja, ker je težko vpletati žico v te cevi.

Odpomoč je v tem oziru vsekakor potrebna, da se ne bo kvarilo in slabilo betona radi električnih napeljav. Da pa je mogoče to doseči, je v prvi vrsti naloga in pa tudi dolžnost projektantov stavb, da predvidijo že v projektu vris električne instalacije, telefonov in signalnih naprav ter označijo prehode skozi zidove, rege in uture v vodoravnih in pokončnih smereh. Velike važnosti so predvsem letve, ki se naj uporabljajo povsod za izpeljavo na stropih. Če se tega ne predvidi, mora biti položena jeklena elektrovodna oklopna cev po vrhu, ali pa se mora sekati plošča spodaj za namestitev izolirne cevi. Poleg tega se morajo predvideti v sredini prostorov na stropu tudi uture za zidne deščice za pritrditev svetil, kakor tudi luknje, ako se bodo vodi speljali po plošči od vrha navzdol, da pozneje ni potreba okrniti ali oslabiti betona.

Ako se to zgodi in se upošteva pri projektih moji nasveti, ki mi jih je narekovala izkušnja iz prakse, sem uverjen, da ne bo več nepotrebnih pritrditev proti elektro-monterjem. Tem bo le ustrezno, če se tako zgodi, ker bodo svoje delo lažje in hitreje izvršili in bo ta racionalna ureditev dobro vplivala na ceno in solidnost zgradbe.

Nekaj nemogočega pa se zahteva od elektroinstalaterjev, če se jim brani sekati beton, pri tem pa naj bi skrili profile tokovodnih cevi različnih dimenzij v par milimetrov grobega in finega ometa ter obiti ostre robove preklad in stebrov.

O mizarskih parnih pečeh

Za racionalizacijo in tehnično izpopolnitev mizarske delavnice so važne parne peči. V naslednjem hočemo nekaj malega izpregovoriti o teh napravah.

Mizarske parne peči imajo obliko procevinatega štedilnika, ki se kurt in ki ima v zvezi z vodnim kotlom in parno napeljavo na vrhu ogrevalno ploščo.

Peč obstoji iz železnopločevinaste parne ponve (kotla), v kateri se nahaja voda. Voda razgreva ogenj, ki se nahaja pod ponvo. Ponvo pokriva železna plošča, ob strani pa so pritrjene posode za klej (lim). Para, ki se tvori in ki obkroža tudi posode z limom, razgreva ploščo in posode enakomerno in tako, da ostanejo vroče še cele ure potem, ko je ogenj že ugasnil. Enakomerna toplota plošče in posod z limom ima to dobro posledico, da se les pri razgrevanju ne raztegne ali celo osmadi, da se ne zgubajo dodatki cinka in da se lim hitro razgreje, ne da bi se delali mehurčki.

Ker predstavlja parna peč nekaj pami kotel, se da uporabljati pozimi tudi za razgrevanje delavnice na ta način, da se napelje para, ki odhaja pod pritiskom iz ponve, v parna kurilna tlesa, ki ogrevajo prostore.

Nadalje se more iz take peči dobiti tudi potrebna para za sušilnico lesa.

Kuri se tako, da se deva les, žaganje itd. v peč skozi vratca na sprednjem koncu v kurilno omarico, pri čemer se vratca odpirajo navzgor. Seveda je samo ob sebi umevno, da mora biti parni kotel, ki ga tvorita ponva in ogrevalna plošča, opremljen z manometrom in varnostnim ventilom, da se more meriti in po potrebi razbremeniti pritisk pare, ki raste hitro od 1 do 2 atmosfer.

Parne peči so velike ali male. Pri velikih gre ognjišče pod celotnim kotlom, dočim pri malih samo do ene tretjine. Male se napravijo tudi tako, da neposredno razgrevajo ogrevalno ploščo.

Končno nam je omeniti še parne ogrevalne plošče, ki se uporabljajo lahko ondi, kjer je na razpolago para z visokim ali nizkim pritiskom. Taka plošča je opremljena s cevmi, skozi katere gre para in jo razgreva. Tudi tem se dajo pritriliti posode za lim.

Članek »O mehaniknem popravljanju čevljev«, ki je jako važen za čevljarje, moramo radi pomanjkanja prostora priobčiti v prihodnji številki. — Uredništvo.

Kaj je novega?

Borzo poročilo: V prošlem tednu so stale tuje valute v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13.50, Curih (švicanski frank) 10.96, Dunaj (avstrijski šiling) 7.97, London (angleški funt) 275.85, Newyork (dolar) 56.62, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (češko-slovaška krona) 1.68, Budimpešta (madžarski pengö) 9.90, Trst (lira) 2.97.

Poostritev gospodarske krize v Dravski banovini kaže jako vidno statistični izkaz (OUZD), po katerem številko zavarovanega delavstva stalno pada, tako da je znašalo napram 103.218 v juniju 1932, v decembru 1930, v januarju 1931 pa komaj še 87.635.

Zveza avtobusnih podjetij za celo kraljevino se je ustanovila na sestanku delegatov iz vse države ter je bil izvoljen za predsednika g. M. Vrbanič, predsednik zagrebske Zbornice TOI.

Uvozne carine na žito je povišala vlada, da s tem zaščiti cene v državi, ki že za toliko presega cene v inozemstvu, da se je bati tujega uvoza.

Zakon o obcem postopku upravnih oblasti stopi v veljavo 26. februarja ter je predsednik vlade general Živković radi njegovi izvedbe v praksi izdal oblastvom potrebna navodila.

Nazadovanje dohodkov iz osebnega prometa izkazuje naše železnice v zadnjem času, kar je znamenje, da bi bilo treba skrbeti za olajšavami za turiste in boljšo ureditvijo zvez za boljšo frekvenco železnice.

3000 rudarjev zasutih je bilo pred kratkim v nekem rudniku v Mandžuriji, ne da bi se bilo posrečilo pravočasno prodreti do njih, kar bo seveda imelo za posledico, da jih ne bo ostalo dosti živih.

Ladjedelnico v Splitu gradi neka francoska družba, ki je v ta namen kupila splitsko ladjedelnico Marian d. d.

Bat'a zgradi v resnici tovarno za čevlje v Borovu pri Vukovaru, kjer je že dobil dovoljenje za zgradbo in je treba samo še odobritve kmetijskega ministristva za kupljeno zemljišče, ki spada pod agrarno reformo; izdeloval bo tudi za eksport.

Nov del jadranske železnice, in sicer proga Kosovska Mitrovica-Baska, ki je dolga 65 km, se otvori te dni ter bo tako, čim se otvori še proga Kraljevo-Baska, dogotovljen cel del jadranske železnice od Mitrovice do Beograda.

Nemški parlament je zadnje čase pozorišče hude borbe med Brüningovo vlado in nemškonskacionalnimi Hitlerjevci ter je prišlo prošlo sredo do ostantativnega eksodusa narodnih socialistov iz parlamenta.

Seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o tekočih zadevah, se je vršila prošli torek v Beogradu pod predsedstvom ministr. predsednika generala Živkoviča.

Načrt zakona

o socijalnem zavarovanju

(Poročilo predsednika g. Josipa Rebecka na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani dne 25. I. 1931.)

(Nadaljevanje.)

Novo je tudi določilo v zakonu, da mora okrožni urad nuditi poškodovanca, ako na to pristane, na račun njegove rente potrebno strokovno izobrazbo v svrhu izboljšanja njegove delovne sposobnosti, odnosno nudi možnost, da se nauči nove obrti.

Že sedaj veljavni zakon vsebuje določila glede zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, vendar je bilo uveljavljenje s finančnim zakonom teh določil odgodoeno za nedoločen čas. Tako ni prišlo doslej še do izvajanja starostnega zavarovanja. Novi zakon pa hoče obenem z uveljavljenjem bolniškega in nezgodnega zavarovanja uveljaviti tudi zavarovanje za onemoglost, starost in smrt.

Za dosego pravice do rentnih podpor po določilih načrta je predvidena za onemoglostne in dečne rente karentna doba 5 let, za starostno rento 10 let, za pogrebno in posmrtno podporo pa 2 leti.

Renta za začasno onemoglost znaša polovico hranarine, do katere bi imel zavarovanec pravico po svojem zadnjem zavarovanju. Renta za trajno onemoglost in starostna renta je v svojem iznosu odvisna od dobe zavarovanja in od povprečne zavarovane

mezde v zadnjih 5 letih. Tako znaša renta pri najnižji zavarovanju medzi od 6-8 Din, pri zavarovanju 260 do 519 tednov, letno Din 870.— Najvišja starostna renta, ki se dovoljuje pri najdaljšem trajanju zavarovanja, to je po 45 letih, in v največjem meznem razredu, to je pri zavarovanju medzi od 70-80 Din, znaša 7800.— Din letno.

Starostna renta pripada zavarovancu po dovršitvi 65 leta starosti tudi brez dokaza onemoglosti, ako ni več v službi ali če je v službi, toda njegov zaslužek ne presega višine rente, ki mu po tem zakonu pripada za primer onemoglosti.

Širše pravice nudi načrt za primer smrti takega zavarovanca, ki je že dosegel pravico do rente za onemoglost, starost in smrt, ali ki to rento že uživa. V takih primerih dovoljuje načrt poleg pogrebne in posmrtno podpore pokojnikovi rodbini, tudi še do 16 let starim otrokom umrlega zavarovanca dečne rente, ki so tudi odvisne od dobe zavarovanja in od povprečne zavarovane mezde umrlega roditelja. Najnižja taka renta znaša 420.— Din, najvišja pa 1740.— Din letno.

Prispevek za starostno zavarovanje znaša po načrtu 3% zavarovane mezde.

Nas naravno najbolj interesira to, koliko bo znašal celotni novi prispevek na podlagi tega 3% odstotka. Če vzamemo za podlago predpis prispevka za bolniško zavarovanje v letu 1929 v iznosu Din 45.484.567.— bo znašal pri istem staležu zavarovancev 3% prispevek 22.742.283. Din. To bi bila vsota, ki se bi ubrala na podlagi

3% prispevka pri staležu zavarovancev v letu 1929.

Ako se uveljavi najnižji (5%) prispevek za bolniško zavarovanje, se bodo pri bolniškem zavarovanju znižali celokupni prispevki za 7.580.761 Din, tako, da bi razlika na prispevkih pri istem stanju članstva z uvedbo starostnega zavarovanja znašala za 15.161.522.— Din več. Od tega prispevka bi pripadala polovica na delavce, polovica na gospodarja. Naravno, da predstavlja to samo minimalni porast pri najbolj optimističnem računanju, kajti skoro ni verjetno, da bo pri bolniškem zavarovanju ostalo pri najnižjem (5%) prispevku. Tudi smo že zgoraj omenili, da so se meznii razredi v prav znatni meri zvišali, vsled česar se bo znatno zvišal tudi končni finančni efekt bolniškega, nezgodnega in starostnega zavarovanja.

Glede ustroja zavarovanja nam ne prinaša načrt nobenih novosti, razen, da je predvidena sestava samoupravnih organov, namesto potom direktnih volitev, potom imenovanja članov po delavskih in gospodarskih zbornicah. V samoupravne organe imenuje svoje zastopnike tudi ministristvo za socijalno politiko in sicer v enakem številu iz vrst gospodarjev in delavcev. V ostalem ostane torej Osrednji urad kot edini nosilec zavarovanja v vsej državi ter okrožni uradi kot njegovi izvršilci z minimalnim delokrogom. Zahteva, ki so jih stavile vse naše organizacije brez izjeme za reorganizacijo zavarovanja na podlagi popolne stvarne in teritorialne avtonomije okrožnih uradov, se niso upoštevale in zato ne mo-

remo od takih reform pričakovati prav nobenega haska, niti v gmotnem oziru, to je, da bi se bremena zmanjšala, niti glede na zdrav razvoj in poglobitev socijalnega zavarovanja. Pripravljanje naše je bilo in bo, da bi se z zahtevano decentralizacijo zavarovanja moglo uštediti pri nezgodnem in bolniškem zavarovanju toliko, da bi se dalo uvesti starostno zavarovanje brez novih dajatev. Načrt dokazuje, da se ni niti v najmanjši meri poskusilo upoštevati naše, v najboljši nameri stavljene predloge. Zato naj se nam tudi ne zameri, ako z načrtom, od katerega si ne moremo obetati prav nobenih pozitivnih rezultatov, ne moremo soglašati in zlasti, da ne moremo v današnjih časih najtežje gospodarske krize soglašati z uvedbo novih bremen za starostno zavarovanje, ki bi se po našem trdnem prepričanju lahko izvedlo že na podlagi dosedanjih prispevkov. Zato naj se predvsem socijalno zavarovanje po banovinah popolnoma decentralizira. Nosilci zavarovanja naj bodo popolnoma samostojni, okrožni uradi. Ko se bolniška in nezgodna panoga na podlagi te reforme sanira v toliko, da postanejo bremena znosnejša, ne bo od naše strani prav gotovo nikake zapreke za uvedbo starostnega zavarovanja. Dotlej moramo pa odločno odkloniti vsako povišanje bremen.

Prosimo, da sprejmete naše poročilo na znanje in da soglašate s tem, da se v smislu gornjih izvajan predloži spomenica ministristvu socijalne politike. (Soglasno sprejeto).

(Konec)

Priprave za novi obrtni zakon

O tem je poročal na zadnji zbornični seji tajnik g. dr. Josip Pretnar. Ker bo gotovo interesiralo našo obrtniško javnost, kako se se vršile priprave in v kakšnem štadiju se nahaja vprašanje načrta novega obrtnega zakona, priložimo v naslednjem to poročilo:

(Nadaljevanje).

Temelj načrtu novega obrtnega zakona je postavila konferenca gospodarstvenikov zbornic I. 1926. v Splitu. Tam se je dosegel med zborničarji sporazum glede mnogih načelnih vprašanj. To je ministrstvu trgovine in industrije olajšalo delo, tako da je moglo v naslednjih letih izdelati načrt obrtnega zakona. Pospešeno delo nove vlade na izenačenju gospodarske zakonodaje je bilo vzrok, da je dalo ministrstvo za izjavo tako kratek rok, da širša razprava v odsekih in plenumu naše zbornice ni bila mogoča. Predsedstvo se je moglo opirati samo na svoje že ponovno zavzeto stališče glede načelnih vprašanj in na podatke anket, ki jih je zbornica pridobila s poedinimi organizacijami.

Kljub temu, da je zakonski načrt, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije, v glavnem osvojil sistem in načela preizkušene in večkrat noveliranega avstrijskega obrtnega reda, da so bila vanj sprejeta mnoga nova določila v smislu zborničnih predlogov in da je načrt v glavnem dober, je zbornica vendarle morala staviti še mnoge izpreminjvalne in dopolnilne predloge. Pri opravljenih, ki so bila izvzeta od določb obrtnega zakona, so ostala odprta vrata izigravanju obrtnih predpisov, konkurenca raznih državnih podjetij, kaznilnic in tako zvanih humanitarnih zavodov rokodelskih in industrijski produkciji, konkurenca raznih konzumnih zadrug in trgovin legalni profesionalni trgovini. Potrebne so bile izpremembe in poopravitve določb glede strokovne vzgoje obrtnega naraščanja, glede prehoda na drug obrt in glede usposobljenosti nega dokaza za trgovino. Glede industrije se je sicer dosegla odprava nevdržnega koncesijskega sistema, vendar pa je dobila v načrtu premalo točno izraza opredelitev industrije (tovarniške proizvodnje) od rokodelske proizvodnje, kar bi pri uvedbi usposobljenosti za rokodelske obrtne povzročalo pogoste spore. Ureditev strokovne organizacije trgovine, obrta in industrije je prezrla dati možnost razvoja v strokovni smeri in združenja v trgovskih in obrtniških zveznih organizacijah, ki naj bi bile vsaj ob pristanku večine prizadetih organizacij obligatorne. Zbornica nadalje nikakor ni mogla pristati na določbe socialnopolitičnega značaja glede odpravnih, odpovednih pogojev, dopustov, kolektivnih pogodb in nekaterih drugih socialnopolitičnih določb, ki se nanašajo na obrtno, trgovsko in industrijsko osebje. Dolžbe o delokrogu stavbnih in elektrotehničnih obrtov so bile potrebne znatne poprave v korist teh strok. Poopraviti je bilo treba tudi določbe v zaščito osobito malega obrtnika pred konkurenco nelegalnega obrtovanja. Nerešeno je bilo vprašanje zavarovanja samostojnih mojstrov in trgovcev.

V smeri teh dopolnitev in še drugih izprememb so šli predlogi naše zbornice, ki so se v bistvu krili s stališčem, ki so ga napram načrtu zavzele organizacije našega trgovanja, obrtništva in industrije.

Izgledalo je, da bo zaradi končne obravnave zakonskega načrta ministrstvo trgovine in industrije sklicalo v Beograd anketo predstavnikov gospodarskih zbornic in večjih gospodarskih organizacij vse države. Do tega ni prišlo, ker je bilo pač preočividno, da bi taka konferenca ne rodila pozitivnih uspehov. Značilno je bilo, da se je od gotovih strani dala inicijativa za velike obrtniške zbornice v Beogradu in dru-

god, v katerih se je vehementno napadal načrt novega obrtnega zakona. Argumenti, ki so se navajali, niso bili stvarni. Preočitno se je pokazalo, da stoji za temi napadi v glavnem le akcija za ločene zbornice in obrtno oblast zbornic kakor jo imajo sedaj v Srbiji, in tendenca, uveljaviti v novem obrtnem zakonu načela, kakršna niso v skladu z razmerami. Ta borba je povsem razumljiva, ker je z načrtom novega obrtnega zakona implicite odločeno tudi vprašanje sistema zbornic v korist skupnih zbornic in vsi posli obrtne oblasti pridržani izključno le državnim upravnim oblastvom.

(Konec prihodnjic).

Tečaji in predavanja.

Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 16. februarja t. l. ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani Krekov trg 12, vajensko predavanje. Predava g. dr. Miss o temi: »Higijena duše«. — Vstopnina je prosta. — Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Vajensko predavanje v Kranju.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi s sodelovanjem Zadruga rokodelskih in dop. obrtov v Kranju v nedeljo dne 15. februarja ob 10. uri dopoldne poučno predavanje za vajence v osnovni šoli v Kranju. — Predaval bo g. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda v Ljubljani o temi: »Alkoholizem in srčna kultura«. K temu lepemu predavanju so vabljeni tudi stari in mojstri vajencev kakor tudi pomočniki. — Vstop je brezplačen.

Obrtno društvo v Zagorju je priredilo svoje drugo izobraževalno vajensko predavanje, ki ga je imel upravitelj zagorske šole in častni član Obrtnega društva gosp. Levstik Janko. Govoril je o disciplinarnem redu in o preizkušnjah vajencev. Predavanje se je vršilo v topliški šoli ob udeležbi velikega števila vajencev, pomočnikov in mojstrov. — Obrtno društvo naznanja svojim članom, da bo društvo priredilo družabni večer dne 1. februarja 1931 pri tovarišu Orčarju. Začetek ob 6. uri zvečer. Ta družabni večer se vrši mesto običajne predpustne veselice. Vabimo vse tovariše z družinami in prijatelje obrtništva.

Raketa na Mars

se izstrelil ob priliki Obrtniške maskerade na pustni torek zvečer v Narodnem domu v Brezicah.

Za to prireditev se posebnih vabil ne bo pošiljalo.

Iz organizacij.

Občni zbor imajo te-le zadruge:

Dne 13. februarja: Zadruga sobočkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani ob 14. uri v gostilni pri Mraku na Rimski cesti št. 4;

dne 16. februarja: Strokovne zadruga čevljarjev v Zagorju ob Savi, ob 9. uri dopoldne v občinski dvorani;

dne 22. februarja: Zadruga čevljarjev v Trbovljah ob 7. uri popoldne v gostilni Počivavšek;

dne 22. februarja: Zadruga konjačev v Ljubljani ob 10. uri dopoldne v gostilni pri »Jelenu« na Kralja Petra cesti v Celju;

dne 2. marca: Zadruga krojačev in krojačev v Zagorju ob Savi ob 1. uri popoldne v gostilni g. Boriška v Litiji.

v nedeljo, dne 22. februarja: Zadruga čevljarjev v Trbovljah ob 7. uri v gostilni Počivavšek. Dnevni red: Čitanje zapisnika. Poročilo načelnika. Obračun in proračun. Volitve. Slučajnosti.

Strokovna zadruga čevljarjev v Zagorju ob Savi v ponedeljek, dne 16. svečana t. l. ob 9. uri dop. v občinski dvorani v Zagorju ob Savi.

Zadruga kleparskih, inštalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani je imela v nedeljo 8. februarja svoj občni zbor, na katerem so bili izvoljeni in sicer za načelnika g. Lovro Pličman, za podnačelnika g. Ecker, za odbornike gg. Otorepec, Wostner,

Fuchs, Fligl, Dudek, Mihelič, Agnič in Bocak, za namestnike gg. Kezele in Korn, za revizorje gg. Cotič in Puc. Podrobnejše poročilo o tem zanimivem zboru priobčimo prihodnjic.

Obrtna zadruga oblačilnih strok na Vrskem

vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. februarja točno ob 1. uri popoldne v posebni sobi hotela »Slovan« na Vrskem s sledečim dnevnim redom:

1.) Pozdrav navzočih članov in otvoritev občnega zbora.

2.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

3.) Poročilo o delovanju zadruga v letu 1930.

4.) Poročilo o zaključku zadrugnih računov za leto 1930.

5.) Predlog zadrugnega proračuna za leto 1931.

6.) Pobiranje članarine od navzočih članov.

7.) Slučajnosti.

Občni zbor se vrši ob vsaki udeležbi članov. V slučaju nesklepnosti se vrši eno uro pozneje ob vsaki udeležbi.

V smislu zadrugnih pravil je obveznost, da se vsak član občnega zbora udeleži. Radi neudeležbe se sicer ne bo kazensko postopalo, pač pa imajo oni člani, ki se ne udeležijo, pričakovati plačilo zadrugne doklade v taki višini, kakteroj jim bo odmeril občni zbor, proti čemur ne bo potem veljaven noben izgovor ali ugovor.

Občni zbor Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Kranju

se je vršil v nedeljo dne 8. februarja t. l. Udeležilo se ga je nad 200 članov, kar je jasan dokaz, da se člani zavedajo svojih dolžnosti. — Zborovanja se je udeležil tudi zvezni načelnik g. Rebek in zvezni tajnik g. Kramaršič iz Ljubljane. Zadrugni načelnik g. Rebolj je otvoril zborovanje ob 10. uri dopoldne, pozdravil vse navzoče in omenil, da praznuje zadruga ob enem tudi 20 letnico svojega obstoja. Po čitanju zapisnika, ki se je brez debate odobrilo, je podal načelnik g. Rebolj obširno poročilo načelstva in poročal o vajenskih preizkušnjah in predavanju o prirojvalnem tečaju, izplačanih podpornih članom itd., ter se spominjal umrlih 4 članov. — Iz tajniškega poročila je razvidno, da je imela zadruga 12 odborovih sei, 5 sestankov, prirojvalni tečaj za krojače in šivilje, 2 veselici, 2 razsodišni razpravi, vajenske preizkušnje so se vršile 4 krat, vajencev je bilo oproščenih 78. Članov ima zadruga 326, pomočnikov 176 in vajencev 92. — Poročilo blagajnika se je vzelo na znanje in je bil predlagani absolutorij načelstvu soglasno sprejet. — Zvezni načelnik g. Rebolj je pozdravil navzoče ter čestital predvsem zadrugnemu načelstvu k uspešnemu delovanju, posebno pa še k 20 letnemu jubileju zadrugnega obstoja. Poudarjal je pomen obrtniške organizacije in solidarnosti ter stanovske zavednosti. Le z združenimi močmi se bo dalo marsikaj doseči. Uvoz raznih izdelkov iz inozemstva škoduje naši gospodarski moči. Treba bo pričeti z ustanavljanjem produktivnih in nabavnih zadrug in segati po samopomoči. Burno odobravanje je sledilo njegovim izjavam. — Sledila je volitev odbora. Za načelnika je bil soglasno izvoljen dosednji načelnik g. Rebolj, ki se je zahvalil za splošno zaupanje, vendar je izvolitev odklonil z ozirom na njegovo prezaposlenost in zdravstveno stanje. Za njegovo dolgoletno vzorno in pozitivno delovanje kot zadrugni načelnik je bil g. Rebolj soglasno izvoljen za častnega načelnika. Viharne ovacije. Na to je bil izvoljen načelnikom: Bitenc Josip; podnačelnikom: Šiška Josip; odbornikom: Ribič, Franc Konjar, Franc Šter, Jernej Legat, Lovro Sajovic, Franc Camernik, Lovro Rebolj, Adolf Kern, Franciška Serajnik; namestnikom: Anton Soklič, Janko Zupan, Janez Rogelj in Rudolf Hlebs; zaupniki: Josip Rajgelj, Franc Štefe, Josip Zavr, Alojzij Blaznik, Ivan Grašič, Amalija Vovk, — Čiril Jelenc, — Franc Boharič in Ombarger; za revizorje: Hribar Andrej in Justina Jakofčič. — Zvezni načelnik g. Rebolj poda na to obširno poročilo o obrtniškem gibanju ter obrazloži smernice in delovanje zveze v preteklem letu. Omenja nekatero za obrtništvo važne zadeve kakor novi obrtni zakon in nova važnejša določila tega zakona ni pr. glede sušmarstva, strokovne naobrazbe, mojstrskega izpita, obrtniških organi-

zacij itd. Dalje se je dotaknil vprašanja socialnega zavarovanja za obrtnika in revizije socialnega zakona za delavce, vajenske vzgoje in naobrazbe, izbire poklicev i. dr. Zlasti pa je poudarjal neobhodno potrebo po močni in solidarni obrtniški organizaciji, ki je prvi predpogoj za napredek obrtniškega stana. — Viharen aplavz je bila zahvala za njegovo res krasno in strokovnjaško izvajanje. — Proračun, ki predvideva dohodkov Din 28.000.—, izdatkov pa Din 25.750.—, je bil soglasno sprejet. — Zadruga ostane še nadalje članica Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in se sprejme predlog, da se o tem na prihodnjih občnih zborih sploh ne bo več sklepalo in obravnavalo. — Pri slučajnostih se določi prireditve vajenskega predavanja dne 15. februarja v Kranju, ki ga bo preskrbelo Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. — G. Rebolj poroča, da ima zadruga poseben fond za zgradbo Obrtniškega doma. Fond ima že Din 20.000.—. Dohodki v ta namen pa še vedno doraščajo. Sprejme se predlog, da se prihodnje leto vabila za občni zbor ne bodo razpošiljala, marveč bo to razglašeno v posameznih občinah. — Končno izreče občni zbor še enkrat zahvalo častnemu načelniku g. Rebolju za njegovo pozitivno in nesebično dolgoletno delovanje kot zadrugni načelnik. — Agilni zadrugi želimo tudi pod vodstvom novega marljivca načelnika g. Bitenca mnogo uspehov in napredka v dobiti celokupnega obrtništva.

Razno.

Primerno službo kot urarski pomočnik išče Joško Vodopija. Ima kompletno urarsko orodje. Dopolni naj se pošljejo zadrugi urarjev, zlatarjev, optikov itd. v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Trgovska pogajanja s Češkoslovaško, ki so velike važnosti za naš izvoz, pa tudi za vprašnje zaščite našega obrta in industrije pred nepotrebnim uvozom iz Češkoslovaške, so v polnem teku, a utegnejo trajati še več tednov.

Reforma koledarjev in izenačenja praznikov, ki je nujno potrebna v interesu odstranitve ovir, ki jih povzročajo neenotnost v tem pogledu gospodarskemu poslovanju, je postala jako aktualna ter je došel zato v Beograd poseben poslanec Društva narodov, da posreduje na merodajnih mestih.

Laško. Na svečnico dne 2. februarja t. l. se je vršil v vseh prostorih hotela »Savinje« v Laškem VIII. obrtniški ples, ki je bil prav dobro obiskan in ki je tudi moralno tako lepo uspel, da se ga more imenovati elitni ples. Pokroviteljica mu je bila gospa Marija dr. Roševa, soproga mestnega župana, banskega svetnika itd. Ples je bil od vseh slojev prav dobro obiskan. Zal smo pogrešali le še nekaj obrtnikov, ki govorijo vedno od obrtniškega ponosa; pri dejanju ostanejo pa doma. Kljub velikim veseljem in še drugim taksam je čisti dobiček lep. Ples je posetila tudi deputacija zastopnikov Zveze obrtnih društev iz Celja.

Tečaj za izobrazbo delovodij železobetonske stroke. Tečaj, ki ga bo vodil in v njem predaval g. univerzitetni profesor dr. inž. Kasal bo brezplačen in se bodo predavanja, ki bodo trajala dva meseca, vršila v večernih urah, tako da je vsakemu delovodiju omogočeno ta tečaj obiskovati. Vpiše se lahko vsak delovodija, ki doprinese od svojega dosednjega ali prejšnjega delodajalca potrdilo, da je kot delovodija bil zaposlen. Prijelase sprejema načelstvo zadruga stavbnih mojstrov (Rimska cesta 13) do 20. t. m. Začetek tečaja kakor tudi program predavanja in ur bosta objavljena v novinah.

Na dražbi »Divje kože« v Ljubljani dne 26., 27. in 28. januarja 1931 so bile dosežene sledeče cene v dinarjih: Kune zlatice 635—850, kune belice 600—770, verivica 3, lisice poljske 230—276, lisice gorske 250—350, lisice gorske glave 400, jazbeci 85—95, dihurji 125—160, podlasice bele 27, podlasice rjave 4, mačke domače 3,50, mačke divje 100—120, vldre 550—770, srne 15—20, zajci domači 1,30, zajci divji 7,10. V nekaterih slučajih, kjer je bilo blago v lozih povprečno slabe kakovosti, tam kože niso dosegle gori navedenih cen. — Prihodnja dražba se vrši dne 23. marca 1931.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov prirobcov za cevi, 300 kg karbolineja, 50 kg olja proti prahu, 100 kg pocinkane žice in varovalnih elementov. Vršile se bodo naslednje licitacije glede dobave kruha: dne 20. februarja t. l. pri Komandi mesta Sušak na Sušaku; dne 21. februarja t. l. pri

Komandi vojnega okruha v Varaždinu; dne 23. februarja t. l. pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi; dne 24. februarja t. l. pa pri Komandi mesta v Murski Soboti. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.) — Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe glede dobave papirja in lepenke. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. februarja t. l. ponudbe glede dobave

3200 komadov nalučnikov, 15 železnih dvokolesnih vozičkov ter glede dobave 1 železne samokolnice. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 16. februarja ponudbe za dobavo 65 komadov pljuvalnikov, 200 komadov ključavnic, cevi, matic, pločevine, železa, žice, jekla, smirka v prahu, karbolineja, manometrov, vijakov, žeblicev, delov plinskih cevi itd. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave 20 koma-

doy pip iz medi. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave orodja, tračnikov, jemnen iz usnja ter glede dobave jamskega lesa. — Dne 14. februarja t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave materiala za zapornice; dne 16. februarja t. l. pa glede dobave vijakov, žeblicev in raznega drugega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Tuječ Evgen

Ljubljana, Smoletova ulica št. 3

se priporoča za prodajo elektrotehničnega materiala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vtiča varnih blagajn itd.

Telefon 26-89

Telefon 26-89

Splošno ključavničarstvo

Josip Rebek

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9

Telefon 31-92

izvršuje vsa stavbena in konstrukcijska dela po priznani solidni in strokovni izvedbi

Cene zmerne

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za gostilne, restavracije, hotele, kavarne in bare

Luksuzni predmeti

Stavbno in umetno steklarstvo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 10

Telefon 2478

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopu)

Brzovjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA — Telefon številka 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd. itd.

Kupujte pri domačem obrtniku!

IVAN FIGAR LJUBLJANA

Gospodsvetska c. - Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

MEHANIČNA DELAVNICA ZA POPRAVILA

pisalnih — računskih — razmnoževalnih strojev — reži-
strirnih blagajn — foto aparatov — gramofonov i. t. d.

LUDV. BARAGA

TELEFON 29-80 LJUBLJANA TELEFON 29-80

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 6

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4   PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje